

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 29 jan. 1903, kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen lagutskottet åliggande granskning af justitieombudsmansämbetets förvaltning hafva båda kamrarna till utskottet öfverlämnat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag afgifna ämbetsberättelse, utom hvad angår dels det däri innehållna uttalandet om kontrollen öfver stämpeluppbörden, hvilket hänvisats till bevillningsutskottet, dels gjorda framställningar om dyrtidstillägg åt tjänstemännen i justitieombudsmansexpeditionen och om löneförbättring åt vaktmästaren vid nämnda expedition, hvilka framställningar öfverlämnats till behandling af statsutskottet.

För samma ändamål har utskottet från justitieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diarier, hvilka under tiden från senaste riksdags början till början af innevarande riksdag förts i ofvannämnda expedition samt under justitieombudsmannens ämbetsresor, än äfven expeditionens registratur för berörda tid, hvarjämte på särskild begäran handlingarna rörande sex af justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Öfver den numera fullbordade granskningen af samtliga ofvan omförmälda handlingar får utskottet härmed afgifva utlåtande.

Därvid må till en början erinras, att sedan den af senaste Riksdag förordnade justitieombudsmannen, häradshöfdingen i Norra Åsbo härads domsaga Ossian Berger den 5 juli 1902 blifvit utnämnd till statsråd och och chef för Kungl. justitiedepartementet samt af sådan anledning afsagt

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 7 Saml. 1 Häft. (N:is 1—4).

sig uppdraget att vara Riksdagens justitieombudsman, Riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret den 8 i samma månad i justitieombudsmansämbetet insatt statsrådet Bergers af Riksdagen utsedde efterträdare revisionssekreteraren Carl Evald Leijonmarck.

I ämbetsberättelsen, hvilken afser förvaltningen af ämbetet under nästlidet år, redogöres enligt vanlig ordning först för de anställda åtal, som under sagda tid blifvit slutligen afgjorda eller åtminstone i en instans pröfvade.

Justitieombudsmannen redogör därefter för särskilda hos Kungl. Maj:t gjorda framställningar om delning af Vesterbottens södra domsaga samt förening af tingslag i följande domsagor, nämligen Södertörns domsaga, Skånings, Vilske och Valle härads domsaga samt Vätle, Ale och Kullings härads domsaga, hvarförutom lämnas redogörelse för utgången af en under år 1901 till Kungl. Maj:t aflåten framställning angående förening af tingslag inom Uppsala läns södra domsaga. Härjämte återgifves en hos Kungl. Maj:t gjord framställning angående skyldighet för åklagare å landet att om häktning för brott underrätta vederbörande domare.

Vidare lämnas redogörelse för vissa förhållanden rörande tillämpningen af konkurslagens bestämmelser om kungörande af offentlig stämning i konkurs, i sammanhang hvarmed justitieombudsmannen framhåller den synnerliga vikten däraf, att gällande stadgande angående tiden, då kungörelse om offentlig stämning i konkurs skall för införande i allmänna tidningarna afsändas, noggrant iakttages, samt att berörda kungörelser blifva så affattade, att allmänheten genom dem erhåller de upplysningar, lagstiftaren afsett skola genom kungörelserna komma till allmänhetens kännedom; och torde vara att förvänta, att den sålunda lämnade redogörelsen skall bidra till vinnande af det syftemål, justitieombudsmannen med framställningen afsett.

Under erinran, att i de ämbetsberättelser, som till Riksdagen afgifvits åren 1893 och 1898, de dåvarande innehafvarne af justitieombudsmansämbetet framlagt sammanställningar af statistiska uppgifter angående den inbördes likheten eller olikheten i domstolarnas beslut i de mål, som från underrätterna och hofrätterna fullföljts samt i högsta domstolen afgjorts dels under åren 1887—1891, dels ock under åren 1892—1896, lämnar justitieombudsmannen i en vid förevarande berättelse fogad bilaga en sammanställning af motsvarande uppgifter för tiden 1897—1901. Härjämte meddelar justitieombudsmannen uppgifter för åren 1896—1900 angående antalet i högsta domstolen balanserade mål äfvensom tiderna för målens afgörande.

Den nuvarande justitieombudsmannens företrädare har under år 1902 företagit ämbetsresor, som omfattat Kronobergs och Skaraborgs län. Sedan justitieombudsmannen Leijonmarck blifvit i ämbetet insatt, har han företagit ämbetsresor inom Örebro län samt en del af Värmlands län. Under resorna hafva besök gjorts hos läns- och stiftsstyrelser, stadsdomstolar och domhafvande, hos en bergmästare samt i häradsarkiv och fängelser.

I afseende å hvad under besöken förekommit hänvisar justitieombudsmannen till resediarierna.

Af de under år 1902 handlagda klagomål och anställda åtal lämnas i berättelsen följande öfversigt.

Vid 1902 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning	4
Under året hafva inkommit klagoskrifter till ett antal af.....	97
	<hr/> Summa 101

Af dessa ärenden hafva

på grund af återkallelse afskrifvits.....	1
efter godtgörelse åt den klagande afskrifvits	1
» vederbörandes hörande fått förfalla.....	17
» annorledes verkställd utredning eller utan åtgärd afskrifvits.....	59
till åtal hänvisats.....	6
vid årets slut varit hvilande i afbidan på förklaring eller påminnelser	9
» » » » föremål för polisundersökning.....	1
» » » » beroende på annan särskild utredning	2
» » » » på pröfning beroende	5
	<hr/> Summa 101

Under år 1902 hafva 7 åtal anställts emot ämbets- eller tjänstemän, nämligen:

på grund af förd klagan	6
» » » anmärkning vid ämbetsresa.....	1
	<hr/> Summa 7

Ämbetsberättelsen innehåller vidare upplysning därom, att sedan början af senaste riksdag någon förklaring af lag i den ordning 19 § regeeringsformen föreskrifver icke blifvit af Kungl. Maj:t meddelad.

Slutligen meddelar justitieombudsmannen i en vid berättelsen fogad bilaga uppgifter från samtliga statsdepartementen rörande de åtgärder som under år 1902 vidtagits i anledning af Riksdagens till Kungl. Maj:t af-låtna skrivelser.

Vid den granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som lagutskottet sålunda företagit, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, hvilket utskottet härmed för Riksdagen anmäler.

Stockholm den 29 januari 1903.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.